

bl. a. cementfabriker, bomulls- och yllefabriker, tillv. av konserver, margarin, möbler, skodon m. m. K. har flyghamn vid Yeşil Keny (regelbunden trafik med bl. a. Paris, Rom och Angora) samt rundradiosändare. Aja Sofia är sedan 1935 museum.

Konstantinovka [kanstanti'nofka], ukr. *Konstantinovka*, stad i Donetsområdet, Ukraina, 55 km n. om Stalino; 84,200 inv. (1934). Snabbt uppblostrande industricentrum med stora glasbruk, metallurgisk och kemisk industri, tegelbruk m. m.

***Konstitutionsutskottet.** Under utskottets kompetens — med initiativrätt — fördes 1929 de reglementariska föreskrifterna för riksdagen och 1933 stadgan om ersättningsutgående för riksdagsmannaupdragets fullgörande. 1933 lades till R. O. § 38 bestämmelsen, att utskottets medl. äro förbundna till tystnadsplikt, om utskottet, med hänsyn till rikets säkerhet eller andra synnerligen viktiga skäl, finner i visst ämne meddelade upplysningar böra hållas hemliga. Led. och suppleant skall f. ggn han är närvarande vid sammanträde med utskottet avge försäkran om iakttagande av tystnadsplikten. H. T.-n.

Konstmassor, genom blandning eller kemiska processer eller båda metoderna i förenig framställda produkter, lämpliga som material till massframställning av pressade föremål. K. finnas av många slag. Av cellulosa framställas bl. a. papier-maché och vulkanfiber (se dessa ord), av cellulosanitrat framställas celluloid och pegamoid (se dessa ord), av cellulosaacetat cellon m. m., av cellulosaohydrat (jämte glycerin som uppmjkningsmedel) cellofan, av kasein galalit (se d. o.) och av kautschuk ebonit (se d. o.). En viktig grupp utgöra de s. k. konsthartserna, kondensationsprodukter av olika slag, t. ex. bakelit (se d. o., även i suppl.) och pollopas (se d. o.).

Till k. kan även räknas konststen, imitationer av naturliga bergarter, huvudsakl. använda i dekorativt syfte i byggnader. Sammansättning och utseende växla, men vanl. består konststenen av cement, gips eller magnesia jämte sand, stenskär, asbest o. dyl. som fyllnadsämnen. Till gipsen sätts i regel ämnen, som fördröja bindningen. Den brända magnesian blandas med magnesiumsalter och bildar då ett hårt cement. Färgeffekter framkallas med mineralfärger. Markorering i ytan kan erhållas genom dennas sickling, innan massan blivit alldeles hård; de färgade partierna utdrags därvid till sliror. E. Hlr.

***Konstnärsklubben.** Till K:s 75-årsjubileum 1931 utgavs (flera förf.) »Bohemer och akademister».

Konstruktions teorien förklarar rörelserna i jordskorpan som följd av växlande temperaturlägen inom denna. Sammansatt av positiva och negativa valv (geantiklinaler och geosynklinaler), reagerar den för temperatur-

påverkan i likhet med ett mosaikverk av tekniska valv: vid uppvärmning höja sig antiklinaler och sänka sig synklinaler genom utvidgning, vid avkylning äga motsatta rörelser rum genom konstruktion (se d. o.). Sålunda var icke istrycket utan avkylning och konstruktion orsaken till Skandinavien sänkning under istiden; dess senare höjning beror på återuppvärmning från jordens inre. Teorien finner stöd i tyngdförhållandena på jordytan och utgör själv ett stöd för teorien om landbryggor (se d. o.) som organismernas spridningsvägar. — Se N. Odhner, »The constriction hypothesis» (i Geogr. Annaler 1934 och Geol. Fören:s Förhandl. 1935). N. O.

Konstruktionsarkitektur, Konstruktivism, den nutidsarkitektur, som i Sverige vanl. kallas funktionalism; se Le Corbusier och Tysk konst, sp. 897, samt i suppl. Funktionalism, Gropius, W., och May, E.

Konstruktionsdeplacement, se Deplacement, suppl.

***Konstsilke** finner årl. allt större användning; världsproduktionen steg från 1934 till 1935 med omkr. 23 %. Starkaste relativa stegringen visade det dyrbarare men samtidigt hållbarare acetatsilket, för viskos- och paulysilket var stegringen mindre. En betydande utveckling har ägt rum inom tillv. av stapelfiber, som består av i vissa längder avskurna konstsilkefibrer, vilka sedan spinnas på samma sätt som bomull eller ull och finna användning enbart eller i blandning med annat textilmaterial. Världsproduktionen av stapelfiber steg från 1934 till 1935 med omkr. 136 % och utgjorde 1935 omkr. 54,000 ton, medan produktionen av konstsilke uppgick till omkr. 450,000 ton (preliminära siffror). De främsta tillverkningsländerna äro U. S. A. (113,000 ton), Japan (97,000 ton), Italien (57,000 ton), England (51,000 ton), Tyskland (49,000 ton), Frankrike (32,000 ton) och Nederländerna (10,000 ton).

I Sverige finnas två fabriker, a.-b. Svenskt konstsilke i Borås, med en produktion av 1,000 ton k. årl., varav en mindre del förarbetas till stapelfiber, och a.-b. Nordiskt silkecellulosa i Norrköping (tillhör Kooperativa förbundet), med en årsproduktion av 600 ton stapelfiber. Sistnämnda firma tillverkar dessutom cellulosa-folier, dels 60 ton »diofan» (av acetylcellulosa), dels 180 ton »allofan» (av viskos) årl.

Bland alla ämnen, som prövats såsom råmaterial för tillv. av k., resp. stapelfiber, var även kasein (ostämne), tidigare dock utan praktiskt resultat. 1935 har emellertid den stora italienska konstsilkekoncernen Snia viscosa co. fört en ny stapelfiber i marknaden, framställd av kasein, som till sina egenskaper skall stå ullen närmare än andra liknande produkter. Tillv. lär redan uppgå till 25 ton per dygn.